

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

مامل و متن قوانین - تصویبنامه ها - صورت مفصل مذاکرات مجلس شورای ملی - مذاکرات مجلس سنا
اخبار رسمی - فرامین - انتصابات - آئین نامه ها - بخشنامه ها - آگهی های رسمی و قانونی سوالات

سال ششم - شماره ۱۴۶۹

صفحه ۱

فهرست محتوای

شنبه ۱۱ اسفندماه ۱۳۲۸

دوره شانزدهم قانونگزاری

شماره مسلسل ۴

روزنامه یومیه

فهرست مندرجات

صورت مشروح مذاکرات یکمین جلسه دوره

شماره ۱ تا ۴

شانزدهم

۲۴۵۱

آگهی های رسمی

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۴

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز شنبه ۶ اسفندماه ۱۳۲۸

فهرست مطالب :

۱ - بیانات قبل از دستور .

۲ - فرائد مرصه به پیشگاه های بونی .

۳ - فرائد اعلام جرم آقای عباس اسلامی .

۴ - موقع جلسه بعد - ختم جلسه .

مجلس ساعت ۹ صبح برپاست آقای رضا حکمت تشکیل شد .

رئیس - بصورت مجلس آقایان نظری ندارند؟

امامی - صورت مجلس را نداده اند ، هنوز توزیع نشده .

ملک مدنی - اولین جلسه ای است که مجلس شورای ملی سلامتی شروع بکار کرده بنده میخواهم از مقام ریاست تقاضا کنم همانطور که توجه دارند آئین نامه را بتمام معنی اجرا بفرمایند (صحیح است) ما باید سعی کنیم که اول در داخله مجلس خودمان وضعیت را مرتب کنیم تا رفع این شبهاتی را که در خارج شده نسبت بمجلس شورای ملی و نمایندگان کرده باشیم (صحیح است) ما برای انجام وظیفه حاضریم و همانطور که عرض کردم توجه بفرمائید که دستگاه حاضر و غایب مرتب شود که اگر کسی یکدفعه هم دیر آید یا غایب شد باید جریمه شود و نهایت سختی وانضباط رعایت بشود . در سایر کارها هم بنده بعد از ورود در دستور عرض میکنم . امینوارم همانطور که سوگند یاد کردیم وظایفمان را

انجام بدهیم . (صحیح است ، احسن)

رئیس - بطوریکه بنده عرض کردم انتظام هر مجلس بسته به رعایت نظامات و اساسنامه آن است الان هم دستور دادم هر کس حاضر نشد ، غایب محسوب و جریمه میشود مگر اینکه عذر موجهی داشته باشد آنهم کسالت والبته باید با تصدیق طیب باشد آقای اسلامی فرمایشی دارید؟

اسلامی - اخطار نظامه ای دارم - بنده بر علیه آقای محمد ساعد اعلام جرم کرده ام مطابق آئین نامه باید در مجلس قرائت شود بعد برود بکمیسیون .

۱ - **بیانات قبل از دستور**

رئیس - توجه بفرمائید اخطار نظامنامه ای که میکنید باید ماده اش را هم بگوئید و مجلس هنوز وارد دستور نشده نظامنامه را مراعات نکنید . در موضوع شعب هم باید عرض کنم که شعب انتخاب شده اند ولی هنوز درباره اعضاء کمیسیون موافقتی حاصل نشده . امروز باید اینکار را بکنیم . فعلا

کاری که داریم قرائت خطابه است که باید با اطلاع مجلس برسد البته وقتی که وارد دستور شدیم . قبل از دستور هم سه نفر از آقایان اجازه نطق خواسته اند آقای ابوالفضل حاذقی بیاناتی دارید؟ (حاذقی - بله) بفرمائید .

حاذقی - با احترام آزادی عقیده و بیاس سوگندی که آقایان نمایندگان محترم ملت بحفظ اصول مشروطیت و حفظ آزادی و حفظ حکومت مشروطه شورده اند خواهش میکنم با حوصله چند دقیقه بفرمایند مختصری که یکی از همکاران نشان از روی صمیمیت عرض میکند بفرمایند . مشروطیت ایران مولود یک سلسله مجاهده و یک سلسله خونریزی ها و فداکاریها و بقیمت فداکاری و خون یکمده از مردم وطن پرست این مملکت تحصیل شده و حفظ این مشروطیت بعهده نمایندگان ملت است . آقایان نمایندگان محترم هستند که میتوانند با نظارت در اجرای قانون اساسی نگذارند آزادی عقیده و آزادی فکر و حقوق مسلم ملت دستخوش افراض وهوی وهوس اشخاصی که دارای سمتها و مقامهای رسمی هستند بشود (صحیح است) نکته ای که در این آغاز مجلس باید مورد تذکر شود نقض قانونی است که دولت آقای ساعد نسبت بحفظ قانون اساسی فرموده اند (اسلامی - صحیح است) بنده هم اعلام جرم کرده ام (جناب آقای ساعد بدون در نظر گرفتن مسئولیت خودشان و بدون اینکه در نظر بگیرند که رئیس یک دولت مشروطه هستند و بدون اینکه متوجه شوند که ایشان مسئول حفظ قانون اساسی مملکت و اجرای قوانین هادی هستند هفت ماه تمام در مملکت فترت بوجود آوردند (صحیح است) و برخلاف قانون اساسی که مگوید مشروطیت جزا و کلا تعطیل بردار نیست عملا مشروطیت ایران را تعطیل کرده اند (صحیح

است (اسلامی - پس قضیه گریه را خیر ندادند) آقایان معترض خوب توجه بفرمایند که اگر رئیس دولت معتقد بحکومت ملی نباشد و اگر خواهد حفظ قانون اساسی و مشروطیت بکند مثالی حقه نماند گاش را انتخاب میکند برای حفظ حقوق او انتظار دارد که این نمایندگان از یک چنین رئیس دولتی بازخواست کنند و از او پرسند که بجه دلیل بدون هیچ رادمی بدون هیچ مجوزی انتخابات مجلس شورای ملی را بتأخیر انداخته از قانون صریحاً تخلف کرده آقایان معترض توجه فرموده اند که دولت مکلف بوده سه ماه بختم دوره سابق انتخابات مجلس لاحق را انجام بدهد که بلافاصله مجلس شانزدهم جانشین مجلس یازدهم بشود و نظارت عالی بر کار مملکت و دولت داشته ولی معلوم نیست بجه دلیل و بجه مانی دولت اینکار را نکرده و این انتخابات را بتأخیر انداخت تا اینکه فترت پیش آمد و انتخابات هم آقایان ملاحظه بفرمایند چگونه وظیفه قانونی خودش را در این انتخابات انجام نداده خواهش میکنم توجه بفرمائید آقای ساعد اگر قانون انتخابات را صحیحاً انجام داده و در حوزه های انتخاباتی صحیحاً وکیل هر محلی انتخاب شده بجه مناسبت در مقابل این سبیل تعرضهایی که مطبوعات بدولت کرده اند ایستاد و دفاع نکرد و جواب نداد چرا نکفت من قانون انتخابات را صحیحاً انجام داده ام و نمایندگان ملت الان آماده اند که برای ملت خدمت بکنند. اگر تخلف قانونی کرده و قانون انتخابات را خوب انجام نکرده باید در پیشگاه مجلس حاضر شود و علت تخلف از قوانین و اینکه اینطور ساکت مانده است و بنمایندگان ملت و مجلس شورای ملی حداکثر اهانت روا شده است باید اینجا جواب بدهد (اسلامی - هنوز هم اسفند نکرده آقای حاذقی) الان هم مجلس باید از آغاز تشکیل جلسه ۱۰۰ (دکتر معظمی - وکلای که در دوره ۱۰ ساکت نشستند که انتخابات نشد آنها بطور خود من از کسانی بودم که مکرر یاد داشت میدادم خدمت آقای نخست وزیر که چرا انتخابات نشود نوشتند ما منتظریم قانون جدید انتخابات از مجلس بگذرد در حالیکه اینهم نیرنگ بود و تزویر بود زیرا از سازهی که آخرین روز مجلس شورای ملی تمام شد دیگر این انتظار وجود نداشت و باید دولت بلا فاصله طبق وظیفه قانونی خودش انتخابات دوره ۱۶ را انجام بدهد. آقایان معترض در نظر دارند که همه زبانی از ارباب مطبوعات بملاقات آقای ساعد رفتند و اعتراضات خودشان را بنا بر عقیده خودشان برای ایشان شرح دادند و تقاضا کردند که ایشان مجلس را تعطیل کنند و انتخابات را ابطال کنند ایشان بجای اینکه باقتضای وظیفه ریاست دولت که شخصاً مجری قانون بودند و شخصاً مسئول صحت اجرای انتخابات بودند بجای اینکه صریح و رک و راست صل دولت را موجه معرفی کنند (گفتوب پوده) خودشان ضمناً اعتراف کردند که قانون انتخابات را خوب اجرا نکرده اند (چنین چیزی نکندند) آقایان معترض سکوت ایشان و عدم دفاع از این وظیفه ای که بعهده شان بود نشان میداد که ایشان خودشان هم معتقد باینکه قانون را صحیحاً انجام داده اند نیستند و الا دفاع میکردند. آغاز دوره ۱۶ مجلس شروع میشود مردم ایران انتظار

دارند باشند هر چه تا مدت شروع بکند انتخاب نمایان ملت بزرگترین تمایل ملت است که دولت بر مملکت حکومت کنند که مفید داشته باشد قانون اساسی باید حفظ بشود و مواظبت مادی باید اجراء بشود. مجلس شورای ملی قانون مالیات بر درآمد وضع کرد و بدولت ابلاغ شد دولت جناب آقای ساعد سه ماه قانون را متوقف نگاهداشت و اجرا نکرد دستور اجرای آنرا نداد باید از آقای ساعد پرسید که چرا قانون مسلم و قانونی که تمام تشریفاتش انجام گرفته اجرا نکرد و مینظر بر میر کرد و مورد سوء استفاده قرار گرفت و حال آنکه مسئله تفویض املاک و نظایر این با سرعت هر چه تمامتر اجرا شد. مجلس شورای ملی نصیرای تصویب کرد که اختیارات بهداری مملکت باید بنسبت تمام شهرستانها تقسیم شود و از هیچ شهری اختیاری بشهر دیگر منتقل نشود دولت جناب آقای ساعد این قانون را تعریف کرد و موقفی که برای چاپ بجاری دادند دولت آن نصیرا معصوب مجلس شورای ملی را حذف کرد و معلوم نیست بجه مجوزی مجلس شورای ملی تصویب کرد که ۱۶ میلیون تومان با اختیار بانک کشاورزی گذاشته شده که بزرگترین کمک شود. هر وقت مردم شهرستانها بدولت مراجعه کردند بانک گفت دولت این قانون را اجرا نکرده در حالیکه قانون صریح بود که تا اسفند سال گذشته بایستی این ۱۶ میلیون ریال ب سرمایه بانک کشاورزی افزوده شده ملاحظه بفرمائید این تخلفاتی که دولت جناب آقای ساعد از قانون کرده نشان میدهد که ایشان برای قانون احترامی قائل نیستند از همه بالاتر آقای هردار معترض طهران همکار فعلی ما آقای ابتهاج نشستند به تعقیب از منویات اهل حضرت همایون شاهنشاهی که بیوسته تذکر میفرمودند فکری بحال مردم بکنند و این نرخیهای که رشک را پائین بیاورید ایشان نشستند و با مطالعه وقت برای اجناس نرخی معین کردند. قاطبه اهالی طهران خشنود شدند. اجرای این نرخیها بدیهی است که لطمه بنافع یک عده ای که از اینها منافع میبردند زد ملاحظه بفرمائید آقای رئیس دولت که باید مدافع دستگاههای دولت و شهرداری باشند معلوم نیست چرا و بجه دلیل با مراجعه عده معدودی برداشتند نوشتند که این نرخیها فعلاً موقوف الاجرا بماند و تمام کسبها در گران فروشی آزاد کردند و مردم طهران را دچار مغمصه کردند. ایشان که قدرت پشتیبانی از دستگاه خودشان را ندارند بطور حاضر میشوند که ۱۶ ماه رئیس دولت یک همچو مملکتی باشند که احتیاج مبرم بکار و فضالت و صلاحیت و صلاحیت و حفظ قانون دارد این است که من خاطر معترض همکاران عزیز را متوجه میکنم که از آغاز تشکیل مجلس باید دست دوستی و برادری بهم بدهیم. باید دولتی بر سر کار بیاید که بشود مبنی بقانون احترام بگذارد و مجری منویات اهل حضرت و ملت باشد (صحیح است - اصحت).

رئیس - آقای کشاورز صدر. کشاورز صدر - بنده از جناب آقای حاذقی نماینده معترض همکار عزیزم تشکر می کنم که یک مقدار از مطالبی را که بنده باید عرض کنم ایشان فرمودند و تأیید میکنم نظر جناب آقای حاذقی را در مورد فترت و عدم افتتاح مجلس که گناه آن بگردد دولت است

(معدودی - شاهام معاون نخست وزیرش بودید) بنده آنرا نمی گویم که فترت کردید معاون نخست وزیر بودید بنده ناچار عرض میکنم و آقایان هم تأیید نکنند که برای بدست آوردن برای یک ساعت تعطیل مجلس در خلاف قانون اساسی است و اگر هم بهر اسم و بهر ترتیب و بهر صورت یک روز در افتتاح مجلس تأخیر بشود آن مشولین مجرمتند و قانون آنها را تعقیب خواهند کرد (صحیح است) مطلب دیگری می خواهم عرض آقایان معترض برسانم خاطر عموم آقایان آگاه است که در این مدت حاضر در موقع فترت مجلس که نمایندگان نبوده اند و تریبون نباشته اند و حق صحبتی نداشته اند خیلی درباره مجلس صحبت شده و ناره آنچه گناه بوده و حال آنکه تمام مردم ایران و آقایان آگاهند که از روی فرض و از روی نظر این طور شده و مجلس شورای ملی در همان اوانی هم که در حال تشنج بود در دوره ۱۴ بمناسبت وجود قوای خارجی در ایران و در دوره ۱۵ یک جهات دیگر همان موقع هم برای اصلاح و خدمت به مردم آماده بود (صحیح است) بنده نماینده ای را در اینجا سراغ ندارم که وقتی بگویند می خواهم اصلاحات بکنیم و می خواهم برای طبقه پائین یک رفاهی بوجود بیاوریم او اظهار مخالفت بکند یا بی اعتنائی بکند. بنده ناچارم برای این تبلیغات سوئی که کرده اند مرضی در اینجا صریحاً عرض مجلس شورای ملی و ملت ایران برسانم و اجازه از طرف همکاران گرام خود می خواهم که بمن اجازه بدهند از طرف آقایان هم این مطلب را عرض می کنم که مجلس شورای ملی و نمایندگان مجلس از همین امروز یعنی از سازهی که مجلس آماده کار شده و افتتاح شده بنده از طرف خود و آقایان رفقایم عرض می کنم که همیشه حاضر است که با هر ترتیبی که رفاه طبقه پائین با اجرای قانون اساسی و قوانین دیگر ایجاد میکنم فی الفور اقدام می کند (صحیح است) اگر دولت مسامحه بکند در آوردن یک لایحه ای که رفاه اجتماعی و عدالت اجتماعی را تأمین می کند آن بگردن نمایندگان مجلس نیست بنده از اینجا فریاد میزنم و عرض میکنم اگر قانونی بماند و تمام کسبها در گران فروشی آزاد کردند و مردم طهران را دچار مغمصه کردند. ایشان که قدرت مصالح مملکت اقتضا میکنند و متضمن این باشد که از خود گذشتگی هم برای آقایان باشد برای رفاه رعیت و کارگر و طبقه بدبخت و اجرای اصلاحات دو روزه در مجلس تصویب خواهد شد (صحیح است) این را اینجا عرض می کنم و متذکر می شوم باینکه فردا دولت نگویید که ما میخواستیم لایحه بیاوریم مجلس احساس کردیم که شاید مجلس آماده نباشد مجلس بیروی از منویات مبارک اهل حضرت همایونی که برای رفاه حال جامعه ایران است آماده و حاضر است و یک دقیقه هم غفلت نمی کند و تا نصف شب هم جلسات خودش را ادامه میدهد که چنین قانونی را دولت بیاورد و تصویب کند (صحیح است) و اما راجع ببارزه بانسان که آنرا هم هر وقت می آید بماند از آن کردن وکلای مجلس بنده سؤالی از دولت دارم که ما اینجا یک قانونی از کسب سون داد گسیری گلزاریم

راجع تصنیف و تصفیه عناصر فاسد از دستگاه دولت و چند ماه است که این قانون گذشت و الان قریب باقیه است حالا بکار گرفته اند آقایان این گناه مجلس نیست و اشخاص مجلس هم گناه نیستند اجرا میکند گناه بگردن نمایندگان است و اصحاب قانون مافوق وضع کردیم درین مدت بکار کردند یک نکت دیگر را هم بنده اینجا باز می گویم و آن اینست که در رعیت مجلس و در فترت مجلس نمایندگان سبب باین و کین مشروطیت که مجلس بود تجاوز شد از جهت عدم افتتاح. بلکه نسبت بمطبوعات و جرایدهم که از لوازم ضروری مشروطیت و اساس مشروطیت است تجاوز کردند بنده موافق نیستم که یک روزنامه ای بیاید فحاشی بکند ولی مخالفم باین که بنام اینکه روزنامه فحاشی میکند جلوه دهند جراید را بگیرند بنده معتقدم که اگر جراید باشند و چیز بنویسند و فحش بدهند مفید تر از این است که نباشند (صحیح است) یک مطلب دیگر هم که میتلا به شده در وزارت معشور و باز وزارت کشور در غیاب مجلس جذب قانون گذاری به خودش گرفته و تفسیر کرده و آنهم باز از مابعد وجود مجلس بوده و عدم افتتاح مجلس بوده موضوع قانون انجمن های شهرداری است. در قانون انجمن های شهرداری میگوید باینکه در قاطعی و شهرستانها یک جمعیتهای زیاد است بمحلات مخصوصی تقسیم میکنند و در آن محلات نمایندگان جادجائی برایشان معین میکنند مثلاً در تهران فرض کنیم بدو محله تقسیم میکنند (شهاب خسروانی - محلات که یکی بیشتر نیست) محلات شما که یکی است آن محلات عمومی را عرض کردم در این محلات هر محله ای یک نماینده انتخاب میکنند و خاطر آقایان نمایندگان دوره یازدهم که الان حاضرند مسبق است و این نکته را هم جناب آقای ملک مدنی دادند که چون مردم هر کدام در حوزه خودشان باشند و بسیار اتفاق می افتد که یک محله دو محله سه محله تحت الشماره محلات بزرگ واقع شوند باید هر کدام از این مردم نماینده معینی داشته باشند که بدانند کی نماینده شان است و آن نماینده هم بدانند که وکیل انجمن شهرداری چه محلی است در اینجا وزارت کشور یک سوء تفسیری کرده و میگوید باینکه بایستی کاندیدای انجمن شهر ساکن و مقیم همان محله باشد و حال آنکه همچو مطلبی نبوده است. ما مقصودمان این بود که فرض کنیم در شهرستان تهران در این انجمن شهر ۲۰ نفر نماینده می خواهد انتخاب شود و اینها هر کدامشان از یک محل انتخاب شوند این که ساکن محله شامرضا و خیابان شامرضا حق ندارد که در امیریه انتخاب شود اینطور نیست (صحیح است) و این را بجهت خلاف قاعده تفسیر کردند و در اینجا هم تصریح شده در انتخاب نمایندگان شرایط انتخاب شوندگان هم متذکر شده و بنده از آقایان استدعا میکنم که این نظر را تأیید بکنند چون همین الان راجع باین مطلب چهار زحمت شده اند و وزارت کشور پیش خود این تعبیر و تفسیر را کرده و از آقایان هم تقاضا میکنم که تأیید بکنند که این موضوع انتخاب کاندیدها حتماً سکونت و اقامت در آن محل لازم است در آن شهر باید باشند نه در آن محل (صحیح است - صحیح است) در تمام شهری تواند

انتخاب شود (صحیح است) بنده می خواهم عرض کنم و استدعا می کنم که در قرائت دیگر هم راجع بحفظ شئون مجلس و سنگنای نمایندگان مجلس هم چه میتوانست بشت این تریبون صحبت بکنند. رئیس آقای رسوی رضوی بنده تصور میکنم که بیش هیچ فرد هائل و هو شیری محتاج بدلیل نباشد که مجلس و دولت و حکومت و ارتش و هر مؤسسه دیگری که برای حفظ حقوق مردم تأسیس شده و تشکیل یافته مقصود و منظوری از تشکیل آن نبوده مگر حفظ و صیانت حقوق مردم و ملت (صحیح است) باین معنی که وقتی مصلحت ملت مورد نظر قرار گرفت برای اینکه مصلحت بهتر تأمین بشود یک ادارات و مؤسساتی بمنابین مختلف تشکیل شده که منجمه در رأس این تشکیلات و برای اینکه آنها را بقسمت های کلی در بیاریم به قوه تعبیر شده که قوه مقننه قوه مجریه و قوه قضائیه در رأس تمام آن تشکیلات است این فوائدها برای این بوده که بتوانند با مرتب کردن و تنظیم و ترتیب دادن اوضاع و احوال مردم یک مملکتی و یک حکومتی را بهتر و خوبتر انجام بدهد ولی متأسفانه در ضمن عمل غالباً بنده مشاهده میکنم که اصل موضوع یعنی ملت و مردم در ضمن عمل در موقع اتخاذ تصمیمات و نظریات از نظر هاقوت میشوند و با از آنچه امروز ما بقلل محتاج آن هستیم و در درجه اول اهمیت است صرف نظر میکنند و مصرف می شوند و وارد میشوند در یک مطالبی که احیاناً ناممکن است برای مصلحت امروز یا هیچ وقت مردم هم مورد نظر نباشد. بنده در دوره یازدهم که در خدمت آقایان بودم دیدم که دولت ها آمدند حکومتهایم را عوض شدند و برنامه هائی آوردند و برنامه ها را هم دیدم کلمات بسیار خوب و مطلوب است ولی موقع عمل هم کمتر دیدم که این مطالبی که اینجا در برنامه ها هست مورد توجه قرار بگیرد و اگر هم بگردد بقرض مقررانی وضع شد ندیدم که مورد اجرا قرار بگیرد و در نتیجه در دوره آخری که بنده بعد از دوره یازدهم که بنده رفتم فارس در این ناحیه ای که یک قدری بصیرت بیشتر بود و اطلاع هم بیشتر داشتم متوجه شدم که نه اینکه بجهت بودی در اوضاع پیدا نشده بلکه این سفر که مردم رامشاهده کردم وضعیتشان بر مراتب بدتر بود از آن دوره سابق (صحیح است) اگر بنده بخوام قلم بزنم و قدم بگذارم تمام احتیاجاتی را که امروز ملت ایران دارد عرض بکنم یک دقیقه و یک ساعت و یک مدتی که حوصله آقایان تمام شود کافی نیست برای خاطر اینکه یک مقدار از مسائل است که مدت ها است رویهم انباشته شده و بجهت توجه من الوجوه در مقام ترمیم و اصلاحش بر نیامده اند یا بر نیامدیم ولی نظر بنده بر اینست که در وضعیت فعلی هم احتیاجات مردم در جاتی دارد و البته تصدیق میفرمائید که برای مردم زندگی روزمره و مسکن در درجه اول اهمیت است و باید باین وسیله مردم امر ارجحیات بکنند تا سایر لوازم برای آنها فراهم بشود یا نشود. مهم ترین مطلبی که امروز افراد ملت ایران و بخصوص بنده که فارسی هستم با کمال صراحت و با اطلاع کافی عرض میکنم که مردم فارس را تهدید میکند موضوع یک کاری است. یک وقت یک کسی میآید

خدمت آقایان شغل اداری می خواهد و میز می خواهد البته آنرا باید همه آقایان بگویند که تا چه حد میشود میز درست کرد. چند کار اداری. چند صندوق. اما باید در نظر گرفت که یک عده از جوانان عده زیادی از جوانان این سوره که دارای همان ملامح و قیافه های عجیب آسانی بود در شیراز آنها را ملاقات میکردم مقدمات اولیه کارشان را فراهم کرده بودند. در شان راننا اندازه ای که رنگ گاشی کوچکشان اقتضا میکرد است خوانده اند. نظام وظیفه شان را انجام داده اند و وارد جامعه شده اند حالا با قیافه زرد و با حال زار آمده اند میگویند آقا ما کار می خواهیم. یک کاری می خواهیم که یک پولی برساند که ما بتوانیم نان خودمان و مادرمان و خواهران را بدهیم. بنده ندیدم که تاکنون هیت حاکمه جواب این طبقه مردم را اساساً چه داده است. امروز با فردا اگر یکدسته مردمی که خیلی زیاد هم هستند بیایند و وارد شوند در خانه هر کدام از آقایان با هر فردی که در هیت حاکمه است بروند چه میتواند جواب بدهند. الان ما مشغول هستیم که بگوئیم امضاء ادارات زیادند و یک عده از اینها را باید گذاشت اینهم نباید یک بعثی باشد که مدتی هم گفتگو شده است و مورد انکار هم نیست اما می خواهم بدانم همانها هم اگر بقیافه ملت بسرگشتند و گفتند کار می خواهیم چه می گویند؟ این بود که بنده در اول روزی که مجلس می خواهد شروع بکار بکند و - آمادگی خودش را بر عرض رساند و همانطور که همکاران های معترض فرمودند مناسبت بگوید که من این سفر مهیا هستم از برای اینکه بگویم و در اصلاحات اقدام کنم خواستم با آوری کنم که همانطور که دولت برنامه هائی دارد. در مجلس هم برنامه خواهد البته بنده در نظر دارم مطالب بسیاری را که در ضمن ایام آینده انشاء الله عرض آقایان برسانم که من جمله یک بابش کیفیت سلوک مأمورین حکومت با مردم است نسبت بشخص بنده هیچ وقت اظهار نظر نکردم و این راهم مهمی گفتگوی فردی نمیدانم ولیکن بطور کلی رفتار و سلوک مردم اداری با مردم عادی یک وضعیت بسیار نامطلوبی دارد اگر کسی یک جهت نفوذی برایش نائل نباشد بیغشید در ادارات ما راه ندارد ولی عرض کردم امروز بنده نامده ام در این موضوعات بحث کنم و بحث بنده راجع بکار بود. بنده عرض میکنم که هر دولتی که می آید روز اول برنامه میدهد بنده میخواستم پیشنهاد کنم که مجلس شورای ملی اعمال بنده فکر میکنم که این بیکاری منحصراً بر فارس ما نباشد بلکه همه آقایان در این موضوع شریک باشند یا اگر انشاء الله در بعضی از ایالات و ولایات از حیث کار وضعیتشان خوبست به برادرانشان ممکن است رحم بفرمایند و من حیث المجموع تصمیم مجلس این باشد که در ضمن این مدت در اولین فرصت ممکن یک کارهایی که مردم را آماده خدمت بیکدیگر بکند و آنها را از زنگ زدگی و فلج و بدبختی که ناشی از بیکاری است حفظ کند و باید ما یک پروژه هائی تهیه بکنیم و بالاخره برنامه ای هم که بنده می خواهم پیشنهاد کنم که آقایان تمام صرف وقتشان در ضمن همه کارهایک - مفادش را هم اختصاص بدهند باین موضوع این یک مطلب آسانی نیست بیکار بودن خانه و نان نداشتن آنها یک مطلبی است که ما هر چه می خواهیم اصلاح بکنیم حیثاً منتظر می شود آن کسی که نان ندارد از سابق گفته اند ایمان ندارد (صحیح است) لژیون -

جهت است که بنده آقایان همکاران محترم رادهورت
 میکنم که در این موضوع يك صرف فکر صرف وقتي
 بفرمایند و اگر عموم افراد آقایان نمایندگان مجلس
 شورای ملی بطور کلی تصویب انشاء کنند که ضمناً
 این وضعیت یعنی ایجاد کار برای مردم ایران را
 مقصد بر هر کار فرار بدهند بنده قطع دارم که در-
 فاصله نزدیکی راه حل این موضوع پیدا خواهد شد
 کما اینکه بنده مطالعاتی کرده ام که اگر بنا باشد بالاخره
 ما يك همچو ترتیبی بخواهیم بعرض آقایان میرسانم
 که شاید انشاء الله بتوانیم مملکت خودمان را از این
 ورطه بالاخره خلاصی بدهیم و این موضوع در پیروی
 از منویات اعلیحضرت همایونی که امر فرمودند تمام
 آقایان هم نسبت بآن علاقه و ایوان دارند بنده عرض
 امروزه را باین جهت مختصر میکنم و انتظار دارم که
 عرض بنده را آقایان فقط بگوش نشینند باشند
 بگوش دل توجه بفرمایند و بایک قدمهای عملی در-
 این موضوع جدیت بفرمایند .

رئیس - آقای شوشتري .

شوشتري - باز بسم الله الرحمن الرحيم (ابروبادو
 معو خورشيدو فلک در کارند - تانوانانی بکف آری و
 بفلک نظوری) این کاخ و تمام کاخها دستگاه دولت
 برای نوکری و خدمت باین خانه و مملکت است (صحیح
 است) آقایان نمایندگان محترم يك سکلیاتی
 فرمودند که از مفهوم آن استنتاج میشود ،
 که نسبت باعمال دولت گذشته چه که هنوز آقای
 ساعد معرفی نشده و دولتش مستعفی است البته میتوان
 همانطور که آقای اسلامی اعلام جرم کرده اعلام جرم
 کرد ولی استیضاح و سؤال مورد ندارد برای این
 که رسماً دولتی معرفی نشده (صحیح است)
 پریروز که قریب چهل و چند نفر شرفیاب بودیم به
 پیشگاه این شاهنشاه جوان فاضل همین عبارت را
 عرض حکرم ، عرض کردم جریان همینطور است که
 میفرمایند مجلس چه بر ما وجه آنهائی که رقیب ما
 بوده اند و همه را می شناسیم مطلب روشن است معلوم
 نیست آنها که رقیب ما بودند راجعه ای بر ما داشته
 باشند ولی همه ایرانی هستیم همه همانطور که آن آقا
 فرمودند برای خدمت باین مملکت آمده ایم و درمیخیزه
 و فکر هیچ و کیلی هم خطور نمی کند که العجاذ بالله
 برخلاف مصالح دیانت و مملکت قدمی بردارد همه
 برای حفظ این علم است ، برای این استقلال و برای دین
 مملکت است لیکن تمام اینهائی که آمده اند توی مجلس
 عرض کردم برای پیروی از منیات شاهنشاهی که در
 يك مسافرتش این مملکت را این اندازه محترم معرفی
 کرد این فکر ایجاد شود مکرراً الزامی است که بین
 دولت و مجلس امتزاج دهیم (صحیح است) و عرض
 کردم به پیشگاه اعلیحضرت که هیچ و کیلی نبوده
 و نیست که در مورد تعیین مأمورین ناصالح اقدام
 بکنند برای اینکه اگر و کیلی پشتیبانی کرد از
 مأمورین ناصالح مسئولیت دولت را لوٹ کرده
 برای آنکه آن مأمور مستظهر بویکل است
 دیگر بدولت و یوزیرش اعتنائی نمیکند از این جهت
 نباید در این امر مداخله کند ولی این حق برای
 تمام نمایندگان ، برای مجلس شورای ملی برای فرد
 فرد ثابت و مسلم است که اگر مأموری در حوزه ای
 برخلاف وظیفه عمل کرد حتماً سؤال بکنند ، استیضاح
 بکنند و بنده گان اعلیحضرت همایونی فرمودند این
 حرف صحیح است باید امتزاج داشته باشد . فلذا از

مأمور فرمایشات آقایان مأموم بشود که مأموم نمایندگان
 نسبت به آقای ساعد بنظر خودش نمی آید من خودم
 نسبت بایشان ارادت دارم نزارادت بآن کیفیت بسیار
 آدم خوبی هستند معلوم میشود با قاعه ایشان نظر
 خوشی ندارند می گویند ایشان مجلس را فترت دادند
 مشروطیت را متوقف نگاهداشته اند ، مداخله کرده اند
 در شئون اموری که مربوط با ما بوده ، سکوت کرده اند
 در جائیکه دفاع از آن الزامی بوده است زیرا اگر روزی
 تغلف کرد از قانون همانجا او باید جلو گیری میکردند
 اینکه يك صورتی در بیاید ، می نمائی ، می هتاکي ،
 می برخلاف حقیقت ، می هرام فریبی ، می گول زدن
 می دشنام دادن ، می نسه های دروغ ، می نسبت های
 بی معنی و کلای مبالغ مملکت را مورد اهانت کردن ،
 همه را لجن مال کردن ، متدین را بی دین قلمداد کردن ،
 بی دینهارا بصورت متدین در آوردن این ها همه خیانت
 باین خانه است . امروز وقت نداریم آقایان نمایندگان
 شاهنشاه ما اینطور فکرمی کند ما هم خدا را شاهده می گیریم
 برای اینکه بسرعت برق خدمت کنیم
 بلکه برسانیم این مملکت را بآن وضعیت سابق و آن
 تمنیات گذشته . ما فکر دیگری نداریم دولت ساکت
 می شود تا فحش بدهند او می فحش میگوید برخلاف
 حق و حقیقت ، نسبت به فلان خاندان محترم می بدمیگوید
 بفلان و کیل بذات پروردگار من و کیل مردم
 هستم محتاج بسفارش نیستم ، مردم ازینج فرسخ ووش
 فرسخ با نان وینتر بگرم گذاشته آمدند با گریه بمن رای
 دادند بیش از سیمد گرسفند و گاوچلوی پای من
 سر بریدند من و کیل حقیقی هستم من اگر لجن مال
 بشوم دیگر نمیتوانم خدمت بکنم این را کی باید
 دفاع کند دولت ؟ برای خدمت بود که پیشگاه همایونی
 نوشتند که مجلس آماده کار است و با تمام معنی باجان
 ودل در اجرای منویات شاهنشاهی ساعی و جاهد است
 ولی استدعا آنست که امتزاج بدهید مجلس
 را با حکومت و اما جناب آقای کشاورز صدر آن
 نظری که فرمودید فریوار است اگر بنا بشود و کلای
 انجمن شهر از يك حوزه انتخاب بشوند این را من در
 وزارت کشور تذکر دادم عقیده ام این بود ممکن
 است اشتباه کرده باشم من عقیده ام این بود که مجلس
 شورای ملی پیروی از منیات شاه که فرمود کار را باید در
 دست خود مردم داد باید نماینده انجمن هر محل
 ساکن همان محل باشد اگر غیر از این شد يك روزی
 وزارت کشور با يك حاکمی دلش خواست يك نفری
 يك ۷ نفری يك ۱۲ نفری عضو انجمن بشود رای
 را درست میکنند بیرون می آورد اما در تهران که ۳۰
 حوزه است توزیع شد بین خیابان شهباز معله دولت
 حوزه سنگلج یا کجا آنوقت ناچار است و کیل
 واقعیش را بدهد و می فهمد معله اش چه حالی دارد ،
 حوزه سنگلج یا کجا چه حائتی دارد این فکر بعقیده
 من جناب آقای کشاورز صدر باید درش تجدید نظر
 کنید و من هیچ نظری نداشتم مگر روی اصول و تحقیق
 و آشنائی بتهران و بعضی از شهرستانها این را با دقت
 گفتم باین جهت اگر عرض مرا می پذیرید همینطور
 بگذاریم باشد بهتر است (احسن ، احسن)

۳- قرائت عریضه پیشگاه همایونی

رئیس - وارد دستور میشود نامه مشروحه به
 پیشگاه همایونی قرائت میشود . (شرح زیر قرائت میشود)
 پیشگاه اعلیحضرت همایون شاهنشاهی
 دوره قانونگذاری مجلس شورای ملی
 خداوند متعال و توجهات اعلیای

موافق اصل دهم قانون اساسی آمادگی خود را برای
 انجام وظایف ملی بعرض پیشگاه همایونی میرساند
 اصول سیاست خارجی که بر طبق منظور اعلیحضرت
 همایونی مبتنی بر روابط دولت شاهنشاهی با کشورهای
 دوست مخصوصاً با دول معظم بر پایه مودت و احترام
 متقابل و با شرکت ایران در سازمان ملل متحد که
 موجب پشتیبانی از صلح جهانی و حفظ وصیایت حقوق
 ملل است باعث نهایت خوشوقتی و مورد تأیید مجلس
 شورای ملی میباشد مجلس شورای ملی امیدوار است در
 پیروی از منیات حسته اعلیحضرت همایون شاهنشاهی و
 با توجه باحتیاجات مبرم کشور قوانینی وضع و تصویب
 نماید که متضمن آسایش و رفاه عامه و عدالت اجتماعی
 و ترقیات کشور شاهنشاهی بوده باشد مجلس شورای ملی
 انتظار دارد که دولت اعلیحضرت همایونی با توجه
 باحتیاجات عمومی بر نامه ۷ ساله باشند پشتیبانی شود
 اجتماعی و مقاصد اصلاحی باشد بمجلس شورای ملی
 تقدیم نماید و بدیهی است مجلس شورای ملی هم بنوبه
 خود از دولتهای فعال و صالحی که مجری نیات
 مقدسه اعلیحضرت همایون شاهنشاهی بالاخص در
 قسمت اجرای برنامه ۷ ساله باشند پشتیبانی شود
 و تقویت لازم را بعمل خواهد آورد امید است به یاری
 پروردگار توانا و در نتیجه حسن تفاهم بین دولت و
 مجلس شورای ملی احتیاجات اساسی خصوصاً از لحاظ
 قضائی - بهداشتی - فرهنگی - اقتصادی و اداری وهم
 چنین مبارزه با جهل و نفاق منظور ذات شاهانه
 است صورت پذیرگشته موجبات آسایش و تأمین
 سعادت ملت ایران فراهم و مجلس شورای ملی در سایه
 توجهات اعلیحضرت همایون شاهنشاهی بانجام وظائف

خطیر خود ترقی یابد

اسلامی - بنده عرضی دارم

۳- قرائت اعلام جرم آقای عباس اسلامی

رئیس - این خطابه است و صحبتی در
 اطرافش نیست ، اعلام جرمی شده است قرائت میشود
 و در ظرف مدت قانونی به کمیسیون هرایض ارسال میشود
 بشرح زیر قرائت شد
 ریاست محترم مجلس شورای ملی
 نظر باینکه آقای محمد ساعد در چند ماه زمامداری
 اخیر خود برخلاف اصل ۷ قانون اساسی و سایر اصول
 قانون مزبور و قوانین دیگر عمداً و با سوء نیت مرتکب
 جرائمی شده و نظر باینکه نامبرده بموجب مدارک
 و اسناد و دلائل تردید ناپذیری که تقدیم خواهد شد
 در امور اقتصادی و مالی مخصوصاً در امر صادرات و
 واردات و خوار بار عمومی خسارات جبران ناپذیری
 که ناشی از عدم لیاقت و شایستگی مشارالیه میباشد
 بغزانه عمومی و مردم وارد نموده بدینوسیله علیه
 نامبرده اعلام جرم نموده طبق قانون معاکه وزراء
 تقاضای تعقیب و معاکه نامبرده را دارم دلائل و
 مدارک را در کمیسیون مربوطه تقدیم خواهم نمائیم

۴- موقع جلسه بعد - ختم جلسه

رئیس - چون دیگر چیزی در دستور
 جلسه را ختم میکنم و در تمام این جلسه
 شکر الله برای کمیسرین و کاتبین و
 کمیسرین و کاتبین و کاتبین و کاتبین
 کمیسرین و کاتبین و کاتبین و کاتبین